

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

UNIVERSITY OF BANJA LUKA, FACULTY OF POLITICAL SCIENCES

Булевар Војводе Петра Бојовића 1А, Бања Лука, Република Српска, БиХ

Тел: +387 (0)51 304 001, 304 006, 304 013, 304 017, 304 029

Факс: +387(0)51 304 032 E-mail: info@fpnbl.org www.fpnbl.org

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ПОЛИТИКОЛОГИЈЕ

Назив предмета:	Основе међународног права
Семестар:	3
Статус предмета:	изборни
Фонд часова:	настава 3 часа и вјежбе 1 часа
Број ЕCTS бодова:	6
Наставник:	Доц. др Матеј Савић
Сарадник:	
Услов за похађање:	Уписан трећи семестар
Електронска пошта наставника и сарадника:	m.savic@fpnbl.org
Консултације:	Кабинет 410, ФПН

Опис предмета

Предмет се бави основним принципима и одликама међународног права, при чему је стављен акценат на изучавање међународног јавног права и његових подграна. Предмет има за циљ упознавање студената са основама међународног права као развијене и значајне правне гране. У оквиру наставних часова посебна пажња ће се обратити на системске одлике међународног права и његову корелацију према међународној политици и међународним односима уопште. Садржински, предмет обухвата фундаменталне цјелине међународног јавног права које се изучавају у оквиру наставних јединица.

Исходи учења

Исход предмета је стицање знања из области међународног јавног права. Студенти треба да се упознају са појмом и природом међународноправног поретка и међународног права, изворима међународног права, појмом и структуром међународне заједнице, општим карактеристикама међународноправног субјективитета, положајем држава и међународних организација, системом Организације Уједињених нација (мир и безбједност, рјешавање спорова и проблеми рата у међународном праву) са облицима одговорности у међународном праву, општим питањима заштите људских права, као и са међународноправним теоријама и посебним доктринарним питањима. Један од битних исхода је и савладавање правног и социолошког методолошког приступа, те интердисциплинарног приступа у изучавању предмета уопште.

Обавезна литература

1. В. Димитријевић, О. Рачић и други, *Основи међународног јавног права*, Београд, 2007.
2. М. Савић, *Дипломатско-конзуларно право и међународноправни поредак – развојни пут међудржавних односа*, Comesgrafika, Бања Лука, 2016. (допунски)

Шира литература за семинарски рад

1. В. Ђ. Деган, *Међународно право*, Ријека, 2000.
2. С. Аврамов - М. Крећа, *Међународно јавно право*, Београд, 2008.
3. С. Аврамов, *Међународно јавно право*, Београд, 2011.
4. Б. Јанковић - З. Радивојевић, *Међународно јавно право I*, Ниш, 1995.
5. Ј. Андраши - Б. Бакотић - Б. Вукас, *Међународно право*, Загреб, 1998.
6. О. Рачић, *Уједињене нације између моћи и права*, Београд, 2010.
7. Б. Кривокапић, *Лексикон Међународног права*, Београд, 1998.
8. Љ. Мијовић, *Босна и Херцеговина пред Европским судом за људска права*, Comesgrafika, Бања Лука 2014.
9. М. Савић, *Међународно право на почетку XXI вијека*, Правна ријеч, Бања Лука 2015.
10. С. Ђорђевић, *Увод у међународно право*, Београд, 2007.
11. В. Хаџи-Видановић - М. Милановић, *Међународно јавно право, збирка докумената*, Београд, 2005.
12. А. Ле Фир, *Међународно јавно право*, Београд, 2010.
13. М. N. Shaw, *International Law*, Cambridge University Press, 2014.
14. I. Brownlie, *Principles of Public International law*, IV-VI Edition, Oxford University Press, 1990-2003.
15. R. Higgins, *Problems and Process: International Law and How We Use It*, Oxford, 1995.
16. M. Koskenniemi, *From Apology to Utopia, The Structure of International Legal Argument*, Cambridge University Press, 2006.
17. K. J. Alter, *The New Terrain of International Law: Courts, Politics, Rights*, Princeton University Press, 2015.

Интернет извори:

- <http://www.icj-cij.org/>
- <http://www.un.org/en/index.html>
- <http://legal.un.org/ilc/>
- <http://untreaty.un.org/ilc/>
- <http://www.un.org/en/ga/>
- <http://www.un.org/en/sc/>
- <http://www.bazapropisa.net/sr/me-ugovori>
- <http://www.proiuris.org>
- <http://www1.umn.edu/humanrts/>
- <http://avalon.law.yale.edu/>
- <http://www.coe.int/web/portal/home>
- <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
- <http://www.esil-sedi.eu/node/88>
- <http://onlinelibrary.wiley.com/>

Извођење наставе

Настава и вјежбе у оквиру предмета ће се изводити представљањем тема и интерактивном комуникацијом са студентима, у оквиру питања из материје, према наставном плану и програму. Излагање заданих материјала, писање колоквијума те реализација конкретних тема, обухватајући предиспитне обавезе, биће обједињено фондом часова. Обавезе студената су одређене према циљу предмета и обухватају: редовно похађање наставе, учествовање у предвиђеним дискусијама, реализовање радова сходно задатој теми као и приступање општим тестовима знања. Да би стекао услов за овјеру уредног похађања предмета, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недеље, односно 20% наставе из предмета. За студенте који касне на час више од десет минута или који час напусте десет и више минута раније сматраће се да нису присуствовали том часу.

Радна дисциплина се мора одржавати у току извођења наставе и вјежби. Мобилни телефони

увијек морају бити искључени у току извођења радног часа. Одговорни наставник или сарадник обавезни су удаљити са часа студенте који се не придржавају правила студирања прописаних актима Факултета и Универзитета.

Провјера знања

Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, кроз два колоквијума, те по завршетку семестра, у оквиру завршног усменог испита, у вријеме редовних испитних рокова.

Предиспитне обавезе

Предиспитне обавезе се састоје из: два (2) колоквијума (по 20 бодова), једног (1) семинарског рада на задану тему (5 бодова) и уредног и активног похађања предмета (5 бодова). Укупно се може освојити највише 50 предиспитних бодова.

Активно похађање предавања и вјежби

Да би стекао бодове за активно похађање предавања и вјежби, студент(ица/киња) може укупно изостати највише три недјеље, односно 20% наставе из предмета.

Колоквијум

Колоквијум је писмени тест који се изводи у току семестра. Наставник или сарадник ће на почетку семестра ближе објаснити начин извођења и термине колоквија. Сви колоквијуми се одржавају у терминима вјежби, а редовна настава се не прекида због одржавања колоквијума. Студенти су обавезни писати колоквијуме и за оне који, из било ког разлога, не приступе колоквијуму, сматраће се да га нису положили и добиће нула (0) бодова, у складу са Одлуком о праћењу и вредновању рада студената у школској 2014/2015. години.

Семинарски рад

Ово је библиотечко-истраживачки рад на једну од тема из наставног програма, по избору студента. Рад треба да садржи увод, кратак преглед најважнијих теоријских приступа теми, објашњење и образложење проблема (или резултате истраживања), те закључак или властито мишљење засновано на аргументацији изнесеној у раду. Рад треба да има најмање пет (5) кориштених и цитираних дјела (књиге, научни и стручни чланци, итд) која се наводе и на крају рада, у попису литературе. Могу се користити и легитимни извори са интернета (електронске књиге, научни и стручни чланци, итд). Дјела у раду и на крају рада треба наводити по упутама о навођењу и документовању које ћете добити од наставника. Технички, рад треба да је штампан са проредом 1,5 и маргинама од 2,5 цм и не би требао да буде краћи од 8 нити дужи од 16 страна. Рад се мора предати наставнику или сараднику у термину наведеном у програму предмета.

Напомена о плагијату

Радови који се пишу морају бити ваши властити. У случају преписивања на колоквијуму или, код писања семинарских радова, у случају преношења туђих дијелова текста без документовања или адекватног обиљежавања пренесених дијелова, односно у случају представљања цјелокупно туђег рада као свог, студент ће добити нула (0) бодова из колоквијума или семинарског рада и биће упозорен за плагијат. Уколико у току похађања предавања и вјежби поново преда, уради и преда плагијат, студент ће добити негативну коначну оцјену из предмета.

Завршни испит

Завршни испит обавља се усмено и на њему се провјерава знање из цијелог градива. Завршни испит носи највише 50 бодова.

Оцјена из предмета

Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог на свим елементима провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза (максимално 50) и бодова из испита (максимално 50).

За успјешно испуњење предметних обавеза, односно за стицање минималне пролазне оцјене

(6), студент мора укупно освојити најмање 51 бод из предиспитних и испитних обавеза на предмету. Оцјена седам (7) одражава успјех од 61 до 70 бодова, оцјена осам (8) од 71 до 80 бодова, оцјена девет (9) од 81 до 90 бодова, а оцјена десет (10) од 91 до 100 бодова. Бодови из предиспитних обавеза вриједу на свим испитним терминима у текућој школској години. Ако студент поново похађа предмет у наредној школској години, тад мора (поново) радити и писмене тестове.

Услови похађања предмета и полагања испита из предмета ближе су дефинисани у Одлуци о праћењу и вредновању рада студената у школској 2016/2017. години Факултета политичких наука.

<i>Наставне теме и распоред извођења наставе у семестру</i>				
Седмица	Датум	Назив теме	Наставни циљ	Напомене
I	Новембар	ПОЈАМ И КАРАКТЕРИСТИКЕ МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА	Одређење међународног права и међународноправног поретка уопште и разматрање, односно упознавање са карактером међународних правних правила и односа. Дефинисање правне природе међународног јавног права, уз осврт на системске одлике ове специфичне гране права.	
II	Новембар	МЕЂУНАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА; СТВАРАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Одређење појма међународна заједница, њене структуре и природе, уз осврт на актуелне проблеме, контроверзе и процесе. Преглед историјског развоја међународног права. Упознавање са одликама класичног међународног права, модерног међународноправног система и савремених тенденција.	
III	Новембар	ОДНОС МЕЂУНАРОДНОГ И УНУТРАШЊЕГ ПРАВА	Разматрање отворених питања у оквиру међународноправног поретка и односа са државноправним системима. Упознавање са дуалистичком и монистичком теоријом о схватању односа међународног и унутрашњег права, уз преглед савремених схватања у оквиру теорије координације и нових критичких приступа.	
IV	Новембар	ИЗВОРИ МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА	Анализа и класификација извора међународног јавног права, са посебним освртом на примјену међународноправних правила. Дефинисање обичаја, међународних уговора, општих правних начела, начела међународног права, судске праксе и доктрине, једностранних аката као извора међународног јавног права, те политичких принципа и механизма.	
V	Децембар	ТЕРИТОРИЈА У МЕЂУНАРОДНОМ ПРАВУ	Одређење простора и територије у међународном праву уопште, уз анализу значаја, природе и врста међудржавних граница. Анализа међународно-правног режима, као и саобраћајног значаја ријека и језера, ваздушног простора, космоса, те морских простора изван јурисдикције држава, али и статуса мореуза и морских канала.	
VI	Децембар	ДРЖАВА У МЕЂУНАРОДНОМ ПРАВУ, ВРСТЕ ДРЖАВА И ЕЛЕМЕНТИ ДРЖАВЕ	Претходно одређење појма и природе међународноправног субјекта. Одређење државе као основног субјекта међународног јавног права, са освртом на елементе државе и класификацију држава (врсте држава).	

VII	Децембар	ПРАВА И ДУЖНОСТИ ДРЖАВА И ПРОБЛЕМИ СУВЕРЕНОСТИ	Анализа суверености државне власти уопште и суверенитета држава у међународном праву, уз осврт на основна права и дужности држава и савремене изазове суверености и надлежности држава из међународноправног угла.	Први Колоквијум
VIII	Децембар	ПРИЗНАЊЕ ДРЖАВЕ, ПРИЗНАЊЕ ВЛАДЕ, СУКЦЕСИЈА ДРЖАВА	Разматрање настанка и престанка држава – стицање, односно губитак међународноправног субјективитета, те упознавање са природом и значајем акта признања у међународном праву. Упознавање са појмом, природом и позитивноправном димензијом сукцесије држава у међународном праву.	
IX	Јануар	ПРЕДСТАВЉАЊЕ ДРЖАВА У МЕЂУНАРОДНОМ ПРАВУ	Одређење унутрашњих и вањских органа за одржавање међународних односа и система органа државе и њихових надлежности за међународно представљање, уз посебну анализу дипломатских и конзуларних мисија њихове природе, функција, статуса, састава итд.	
X	Јануар	СУБЈЕКТИ СЛИЧНИ ДРЖАВАМА У МЕЂУНАРОДНОМ ПРАВУ	Упознавање са појмом субјекти слични државама, са нагласком на зависна правна лица слична државама. Разматрање конкретних облика зависних правних лица: вазалне државе, протекторати, неопротекторати и државотворни организми у настајању.	
XI	Јануар	МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ – ПОЈАМ, ПРИРОДА, ЕЛЕМЕНТИ И ВРСТЕ	Одређење међународних организација као субјеката међународног права и детерминисање њиховог положаја у међународноправном поретку. Разматрање природе, правног статуса, специфичних критеријума организованости и класификације међународних организација.	Предаја сем. рада
XII	Јануар	ОРГАНИЗАЦИЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА	Упознавање са циљевима и начелима Организације Уједињених нација, уз нагласак на анализу Повеље ОУН и општег међународног права, као и одређење организационе структуре, статуса, чланства држава и процедура у оквиру ОУН. Колективна безбједност у систему ОУН.	
XIII	Јануар	ЕВРОПСКА УНИЈА И САВЈЕТ ЕВРОПЕ	Упознавање са специфичностима Европске уније из угла међународног права – правни субјективитет, интеграција држава, елементи наднационалности. Упознавање са циљевима, организацијом, чланством и процедурама у оквиру Савјета Европе.	
XIV	Фебруар	ЧОВЈЕК И МЕЂУНАРОДНО ПРАВО	Дефинисање човјека у контексту међународноправног субјективитета, уз анализу положаја, права и обавеза патрида, бипатрида и апатрида. Одређење људских права уопште, историјски развој, кроз генерације људских права и међународни институционални оквир.	Други Колоквијум
XV	Фебруар	ФЕНОМЕН РАТА И МЕЂУНАРОДНО ПРАВО	Појмовно одређење и разматрање феномена рата и других врста оружаног сукоба у контексту међународног права. Упознавање са заштитом лица у вријеме рата – заштита ратних заробљеника, рањеника, болесника и бродоломаца, цивилног становништва. Одређење појмова инвазија и окупација, неутралност и неутрализам.	